

ویژه فرهنگ و معارف رضوی
سال اول | ویژه نامه ۱۶۸

موعظه / آیت الله خوشوقت

خطر آرزوها

۲

روایتی از حال و هوای زانوران پیاده امام رضا(ع)

۲

مشایه مشهد

ماجرای تصویر قدیمی از مناره تخریب شده مسجد جامع گوهر شاد

۴

زلزله یا گلوله توپ؟

۴

بازدید رئیس مجلس

۴

از طرح‌های عمرانی حرم رضوی

۲

نگاهی به فضائل ماه ربیع الاول در کتاب «المرآبات»

ماهی که آثار رحمت خدا

۲

در آن هویداست

مجازآباد

این «دق الباب» خرافه است

قطعاً شما هم این روزها در فضای مجازی پیام‌هایی را دیده‌اید که از ضرورت دق‌الباب مساجد در شب اول ماه ربیع، شمع روشن کردن و... می‌گویند. «مهر» در این باره مطلبی را منتشر کرده و در پایان هم نظر رهبر انقلاب در این باره را آورده است. بخش‌هایی از مطلب را بخوانید:

ربیع‌الاول، ماه شادی اهل بیت(ع) است و مسلمانان در سالروز ولادت پیامبر اکرم(ص)، امام صادق(ع) و آغاز امامت امام زمان(عج) جشن‌ها و مراسم بسیاری برگزار می‌کنند، اما متأسفانه در این سال‌های اخیر در میان عده‌ای از مردم مرسوم شده که در نخستین ساعات شب اول ربیع‌الاول به در مساجد رفته و در بسته هفت مسجد را کوبیده و با مژده دادن به اهل بیت(ع) در به پایان رسیدن ماه صفر و آغاز ماه ربیع‌الاول حاجات خود را طلب می‌کنند بدون اینکه دنبال آن باشند که آیا این رسم دارای اساس و ریشه است یا خیر؟

حضرت آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای در پاسخ به سؤالی درباره درست یا غلط بودن این عمل گفته‌اند: «عمل مذکور مستند روایی ندارد و شیوه‌ای قابل تأیید نیست. اگرچه اصل اذکار و ادعیه و طلب حاجات از خداوند متعال عمل پسندیده‌ای است، لکن اشکال در شیوه عمل به نحو یاد شده است، آقایان علمای اعلام (دامت افاضاتهم) و مؤمنین (ایدهم الله تعالی) با پند و اندرز و موعظه و نصیحت از رواج چنین رفتارهایی که چه بسا ممکن است منتهی به وُهن مذهب گردد، جلوگیری نمایند». آیت‌الله مکارم شیرازی هم معتقدند: «با توجه به اینکه این عمل در روایات معصومین(علیهم السلام) وارد نشده، انجام آن به عنوان یک امر مستحب شرعی جایز نیست، و سزاوار است ائمه محترم جماعات مردم را به سوی مراسم و توسلانی دعوت کنند که در روایات معصومین(علیهم السلام) وارد شده است وگرنه ممکن است افراد منحرف برای وهن مذهب هر روز امر تازه‌ای اختراع نمایند و ناآگاهان را به سوی آن دعوت کنند».

تولیت آستان قدس رضوی :

مودت اهل بیت (علیهم السلام) و عقلانیت دینی دو بال حفظ اسلام است

عکس رضوی - سید شهاب الدین راضی

همه‌خادم‌الرضایم

نگاه «هرمز شجاعی مهر»
به پوییش «همه خادم‌الرضایم»

بازیا سخن گفتن هم می‌توان خادم‌الرضا(ع) شد

پویش سراسری «همه خادم‌الرضایم»، همه را پای کار آورده و هر یک به شیوه‌ای خود را در جمع خادمان حضرت قرار داده است. دامنه این خدمت آن قدر گسترده است که حد و مرزی برایش وجود ندارد و به تعداد همه عاشقان امام رؤف، فرصت خدمت‌رسانی وجود دارد.

هرمز شجاعی مهر، مجری پیشکسوت تلویزیون هم نگاه زیبایی به این پویش دارد و در گفت‌وگو با آستان نیوز از حس و حال خود در این باره می‌گوید.
صحبتش در این باره را با روایت عشق و دلدادگی‌اش به امام رضا(ع) آغاز می‌کند: «من ارادت خاصی به امام رضا(ع) دارم. یاد می‌آید زمانی که دانشجو بودم، مشکل بزرگی در خانواده ما به وجود آمد و سخت‌گرفتر آن بودیم. مدتی که درگیر این مشکل بودیم، توفیق زیارت امام رضا(ع) را پیدا نکردم اما به توصیه یکی از دوستانم، راهی مشهد شدم تا مشکلم را با حضرت رضا(ع) در میان بگذارم. هیچ وقت یادم نمی‌رود، هنوز در مشهد بودم و سفر زیارتی‌ام تمام نشده بود که تماس گرفتند و گفتند مشکل کاملاً حل شده است. این عنایت، به قدری اثر عمیقی روی قلبم گذاشت که تا امروز از برکات آن بهره‌مند هستم و عشق و ارادتم به حضرت رضا(ع) عمیق‌تر شده است».

نظرش درباره خادم‌الرضا(ع) بودن را می‌پرسم و این‌طور می‌گوید: «اینکه هر یک از ما چطور می‌توانیم به امام رضا(ع) و دیگر ائمه طاهربین(ع) خدمت کنیم، به اخلاق و گفتار و رفتار و روش زندگی ما بستگی دارد که ببینیم چقدر شبیه آن‌هاست؛ چون آن‌ها الگوهای ما هستند و اگر توانستیم هر چه بیشتر خودمان را به آن‌ها نزدیک و شبیه کنیم، قطعاً خادم آن‌ها خواهیم بود». مجری خاطره‌ساز برنامه «خانواده» ادامه می‌دهد: «راه خدمت کردن به امام رضا(ع)، زندگی کردن مانند اوست، یعنی با معرفت بودن، شاد بودن، گشاده‌رو و گشاده‌دست بودن، انسان بودن. برای تبدیل شدن به چنین انسان‌هایی، باید این خصائل را یاد بگیریم تا لایق خادمی آن‌ها باشیم».

شجاعی مهر می‌افزاید: «برای خدمت‌گزار بودن، فرقی نمی‌کند به چه حرفه‌ای مشغولیم. همه ما یک هدف مشترک داریم و آن، آشنایی واقعی با شخصیت امامان معصوم(ع) است، اما هر کسی با زبان خود برای دستیابی به این هدف تلاش می‌کند».

او درباره تخصص و حرفه خودش هم می‌گوید و فرصت خادمی در این شغل را توصیف می‌کند: «من گوینده و مجری سعی می‌کنم با انتخاب کلمات و عبارات زیبا در اجرا و آشنا کردن مردم با جزئیات زندگی ائمه(ع) و به خصوص حضرت رضا(ع) خادمی ایشان را بکنم، یک خواننده با خواندن یک قطعه اثرگذار یا یک نویسنده با خلق یک اثر زیبا.

هر فردی به تناسب شغل و حرفه خود می‌تواند در این زمینه اثربخش ظاهر شود».

خبر

همایش «زیارت در ادیان و ملل»

همایش «زیارت در ادیان و ملل» از سوی دانشکده الهیات و گروه فلسفه و کلام الهی استفاده‌امسال برگزار می‌شود.

این همایش در واقع دومین همایش بین‌المللی گفت‌وگوی ادیان و فرهنگ‌هاست که این بار با عنوان «زیارت در ادیان و ملل» برگزار می‌شود.

زیارت در متون دینی (اسلام، مسیحیت، یهود و سایر ادیان)، آداب و مناسک زیارت از منظر ادیان و فرهنگ‌ها، زیارت کارکردهای زیارت (معنوی، روان‌شناختی و جامعه‌شناختی) و جریان‌شناسی مخلفان زیارت از موضوعات این همایش خواهد بود.

علاقه‌مندان می‌توانند برای شرکت در این همایش چکیده تفصیلی مقالات خود را تا نیمه بهمن‌ماه از طریق سایت همایش به آدرس www.ziyarat.atu.ac.ir و یا از طریق ایمیل به نشانی ziyarat@atu.ac.ir ارسال کنند.

می‌توانند ید واحده باشند. حجت‌الاسلام والمسلمین مروی با بیان اینکه عشق و ارادت نسبت به خاندان پیامبر(ص) نقطه مشترک تمام فرق و مذاهب اسلامی است، تصریح کرد: استقبال باشکوه مردم نیشابور از حضرت رضا(ع) که بخشی از آن‌ها اهل سنت بودند، از ریشه تاریخی محبت فرق مختلف مسلمانان نسبت به اهل بیت(ع) حکایت دارد.

وی در ادامه به توطئه‌های دشمنان برای ایجاد اختلاف میان مسلمانان اشاره و تأکید کرد: دست‌های پلید دشمنان همواره درصدد ایجاد اختلاف و تفرقه میان مسلمانان است و رسالت بزرگ آگاهی‌بخشی به جامعه و به‌ویژه جوانان بر دوش علما و روحانیان مسلمان بوده که از منبر و تریبون برخوردار هستند.
حجت‌الاسلام والمسلمین مروی رمز موفقیت رسول اکرم(ص) در ایجاد تمدن بزرگ اسلامی را ایجاد اتحاد و وحدت میان قبایل دوران جاهلیت دانست و گفت: پیامبر گرامی اسلام(ص) با ایجاد وحدت توانست از میان اعراب عقب‌مانده دوران جاهلیت بزرگ‌ترین تمدن بشری را ایجاد کند.

تولیت آستان قدس رضوی با بیان اینکه هر روز دشمنان برای تفرقه‌افکنی میان مسلمانان توطئه‌های می‌چینند، گفت: آنچه بازار دشمن را گرم می‌کند و توفیقات دشمن را در اجرای نقشه‌هایش در منطقه افزایش می‌دهد، عدم آگاهی و شناخت و دشمن‌شناسی مسلمانان است.

وی در ادامه به دیدگاه رهبر معظم انقلاب در ایجاد اتحاد میان امت اسلام اشاره و ابراز کرد: در نگاه رهبری معظم انقلاب اتحاد جهان اسلام مراتبی دارد که نخستین مرتبه آن عدم تعرض کشورهای اسلامی به سرزمین یکدیگر است؛ استکبار به خصوص پس از سرنگونی عثمانی به نوعی در میان تمامی کشورهای همسایه در منطقه، سرزمین‌های مورد مناقشه‌ای را قرار داده است.

تولیت آستان قدس رضوی اتحاد مسلمانان در برابر دشمن مشترک را از دیگر مراتب وحدت جهان اسلام در نگاه رهبری معرفی و اظهار کرد: کدام انسان واقع‌بین و منصفی در عالم وجود دارد که صهیونیسم را دشمن مشترک مسلمانان نداند؟ اما استکبار و ایادی آن‌ها که در برخی کشورهای اسلامی حاکم هستند با نفرت تیراکی و توطئه سعی دارند ایران را به عنوان دشمن مشترک مسلمانان نشان دهند و در مقابل در کشور خود سفارت رژیم غاصب و آدم‌کش صهیونیستی را با افتخار باز می‌کنند؛ آیا امروز حقیقتاً «أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ» است یا به اشداء علی بینهم و رحماء الکفار تبدیل شده است؟

مسلمانان» اشاره و عنوان کرد: این شعار محوری ایام پایانی ماه صفر که توسط آستان قدس رضوی انتخاب شده، شعار بسیار خوبی است؛ دایره مقام امامت و خادمی حضرت رضا(ع) تنها محدود به جغرافیای این صحن و سرای مقدس نیست، بلکه تمام دنیا را فرا گرفته است.

تولیت آستان قدس رضوی بیان کرد: هرکسی در هرکجای عالم، عمل صالح، انسان دوستانه، گذشت، توجه به دیگران و اطاعت فرامین الهی را در زندگی خود انجام بدهد، خادم الرضاست و امروز مدافعان سلامت که حقیقتاً با گذشت، فداکاری و تلاششان در مسیر نجات جان انسان‌ها قدم بر می‌دارند و جمعی از آن‌ها نیز به فوز شهادت نائل شدند، خادم الرضا(ع) هستند.

خادم الرضا(ع) یعنی کسی که

رهبر معظم انقلاب تعبیری حکیمانه در این خصوص دارند که می‌فرمایند: «اگر عنصر محبت در تشیع نبود، با این همه دشمنی‌های عجیبی که نسبت به اسلام و نسبت به شیعه در طول تاریخ انجام داده‌اند، اثری از شیعه و اسلام باقی نمانده بود».

تولیت آستان قدس رضوی با تأکید بر اینکه عشق و محبت مردم نسبت به اهل بیت(ع) ضامن حیات و بقای اسلام شده است، به جمله «محرم و صفر است که اسلام را زنده نگه داشته است» از امام خمینی(ره) اشاره و عنوان کرد: این جمله امام راحل دلالت بر تأثیر عشق، شور، احساسات و مودت اهل بیت(ع) در حفظ اسلام دارد.

وی یکی دیگر از برکات مودت نسبت به اهل بیت(ع) را بهره مندی انسان از آثار تربیتی و تهذیب نفس دانست

محبت، شور و عشق نسبت به اهل بیت عصمت و طهارت(ع) بسیار مقدس و در حفظ اسلام بسیار تأثیرگذار است. البته جای تردیدی نیست که منطق، استدلال و عقلانیت نیز در حفظ جریان حق تأثیر بسزای شکر و شکرایی داشته است.

و گفت: هر عاشق و محب حقیقی تلاش می‌کند خود را با معشوق و تلاش خود تطبیق دهد تا بیشترین شباهت را در ظاهر و باطن با او داشته باشد، حال اگر این عشق نسبت به اولیا و برگزیدگان خداوند باشد آثار تربیتی فراوان، گسترده و عمیقی در جامعه به وجود خواهد آورد.

حجت‌الاسلام والمسلمین مروی با بیان اینکه محبت نسبت به اهل بیت(ع) باید مقدمه‌ای برای اطاعت و عمل اجتماعی انسان باشد، اظهار کرد: محبت نسبت به اهل بیت(ع) برای انسان مسئولیت‌آور است و نباید بهانه‌ای برای عمل نکردن به تکالیف دینی و الهی شود؛ مودت اهل بیت(ع) مسئولیت ما را در برابر اوامر و نواهی الهی نه تنها کم نمی‌کند که افزون نیز می‌کند.

تولیت آستان قدس رضوی افزود: محبتی که خداوند در قرآن نسبت به اهل بیت(ع) فرموده، محبتی است که مسئولیت می‌آورد و نتیجه آن اطاعت اوامر الهی و عبادت خداوند است.

وی در ادامه به شعار «همه خادم الرضاییم؛ نجات انسان، رسم

تولیت آستان قدس رضوی گفت: مودت و محبت نسبت به اهل بیت(ع) در کنار منطق قرآنی و عقلانیت دینی به منزله دو بال بوده موجب ماندگاری، حفظ و صیانت اسلام شده‌اند.

به گزارش آستان نیوز، حجت‌الاسلام والمسلمین احمد مروی در مراسم خطبه‌خوانی شب شهادت امام رضا(ع) که با حضور جمعی از خادمان و زائران در صحن انقلاب اسلامی بارگاه مطهر رضوی برگزار شد، ضمن تسلیت فرارسیدن سالروز شهادت حضرت ثامن الحجج امام علی بن موسی الرضا(ع) به آیه شریفه «قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى» اشاره و تأکید کرد: پاداش هر عملی باید متناسب با عظمت آن عمل باشد و خداوند متعال در قرآن کریم به پیامبر اکرم(ص) دستور می‌دهد، مزد رسالت خود را مودت و محبت نسبت به اهل بیت عصمت و طهارت(ع) قرار دهد که این امر نشان دهنده عظمت نعمت ولایت و محبت نسبت به اهل بیت(ع) است.
وی در ادامه به عبارت «مُحِبَّةٌ لِّصَفْوَةِ أَوْلِيَاءِكَ» در زیارت امین‌الله اشاره و تصریح کرد: برخورداری از مودت و محبت اولیای الله یک مقام است که آثار تربیتی و برکات فراوانی در رشد، تعالی و کمال انسان دارد.

تولیت آستان قدس رضوی اهل بیت(ع) را مصداق برجسته اولیای الله دانست و با طرح این سؤال که حکمت تأکیدات اسلام نسبت به محبت و مودت اهل بیت(ع) چیست، توضیح داد: دین اسلام به میزانی مودت نسبت به اهل بیت(ع) را توصیه کرده که آن را موجب قرب به خداوند متعال معرفی می‌کند، که یکی از دلایل آن تأثیر این مودت در بقای اسلام و رسالت پیامبر(ص) است.

وی اضافه کرد: محبت، شور و عشق نسبت به اهل بیت عصمت و طهارت(ع) بسیار مقدس و در حفظ اسلام بسیار تأثیرگذار است، به طوری که اگر نبود، مسلماً تاکنون جریان اسلام در برابر این همه دشمنی‌ها، فتنه‌ها و کینه‌ها از بین می‌رفت، البته جای تردیدی نیست که منطق، استدلال و عقلانیت نیز در حفظ جریان حق تأثیر بسزای شکر و شکرایی داشته است.

حجت‌الاسلام والمسلمین مروی با بیان اینکه بدون پشتوانه منطق، حکمت و استدلال هیچ جریان حقی پایدار نمی‌ماند، گفت: شور، احساسات و محبت در کنار منطق، حکمت و استدلال به منزله دو بال هستند، بال شور و عواطف در کنار بال منطق قرآنی، استدلال و عقلانیت، رمز ماندگاری و صیانت از اسلام است.

